

ŠTĚPÁNOVinky

oficiální zpravodaj obce Štěpánov nad Svratkou

www.stepanovnadsvratkou.cz

ročník X. - č. 4 - prosinec 2013

zdarma

PF 2014

Radostné prožití vánočních svátků a úspěšné vykročení do nového roku Vám přeje Obecní úřad Štěpánov nad Svratkou

ÚVODNÍK

Z kalendáře už přetáčíme poslední listy a těšíme se na nejkrásnější svátky v roce. Jsou i opředeny tajemstvím – „**Tak copak nám Ježíšek letos nadělí?**“ My dospělí si „naježíme“ sami a asi by nemělo smysl psát si o dárky přes vánoční poštu jako děti. Kdoví, co by nás potom čekalo za překvapení! Ale stejně – zrovna jako ony, jsme plni očekávání. Možná, že letos konečně Ježíška uvidíme a nebo alespoň zlaté prasátko.

V dávných dobách lidé věřili tomu, že když se nenechají zlákat vánočními pochoutkami a postí se, že zůstanou až do večera o hladu, uvidí zlaté prasátko. To se objevuje ve chvíli, kdy na obloze vyjde první hvězdička. Prasátko se však ukáže jen na malý okamžik. Aby děti, které to vydržely celý den, nebyly zklamané, bylo třeba je trochu ošálit. Mě klamali baterkou a pouštěli její světlo na strop, kde „prasátko“ pobíhalo sem a tam. Prý – krásně zlaté! Já ho tak ale neviděla a přišlo mi to nespravedlivé, když jsem celý den statečně odolávala nástrahám štedrovečerních dobrot. Nakonec jsem vždy na tuto léčku rezignovala a nechala se přesvědčit. Dokonce i v tom, že má krásně zahnuté zuby nahoru, zrovna jako v notoricky známé reklamě na vánoční

stromček.

Dnes už také vím, že jako v písničce „**O vánočním čase, loží po zdi prase. Kdo jí jenom vánočku, ať se kouká po očku, jenže nikdo nedočká se. O vánočním čase, loží po zdi prase. A je celé ze zlata, pro kluky a děvčata – jenže nikdo nedočká se**“ se opravdu nedočkám, ať už se postím nebo ne. Přesto se těším, jak ho budu opět hledat.

Podle starých zvyků dám pod každý talíř rybi šupinku a jednu do peněženky – ta totiž pomáhá udržet peníze v domě. A příští Vánoce ji vyměním za novou. Holky si prý mají házet přes rameno bačkoru – vdavek chtěvé se do roka vdají, pokud směřuje její špice ze dveří. Ostatní čeká nějaká cesta. Pokud míří dovnitř, zůstaneme v teple rodinného krbu. Tradiční jablíčko si také rozkrojím – bude tam zase hvězdička jako pokaždé? Budeme všichni zdraví?

Bylo by krásné, aby ještě „**andělé roztrhali peřinu a bílé peří posypalo krajinu. Mráz namaloval zahrady a sněhuláci pajduláci měli nos jak malinu**“.

Vánoce jsou přece i o tom, aby byli lidé spolu a měli se rádi, než o tom, kolik dávků nám od Ježíška leží pod stromčkem.

„**Zvony zvoní jako vloni, hlásí lidem pokoru!**“

-MCH-

SLOVO STAROSTKY

Vážení spoluobčané!

Bývá dobrým zvykem bilancovat na konci roku, který odchází, co vše se v jeho průběhu podařilo, co se naopak nepodařilo, ale třeba na své řešení ještě čeká. V příštím týdnu budou ukončeny i u nás všechny akce, které jsme si v tomto roce přáli udělat. Hasičská zbrojnice byla napojena na vodovod a kanalizaci, byla nově vylita podlaha v její garáži. V listopadu byla podána žádost o dotaci na zateplení hasičské zbrojnice včetně výměny oken, dveří a vrat na SFŽP. Doufáme, že dotaci v příštím roce získáme, abychom zpříjemnili našim hasičům pobyt v hasičce, která může sloužit i na práci s našimi nejmenšími, ti se na hašení požáru teprve připravují. Dobrovolníkům z řad hasičů, kteří se našim nejmenším tolik věnují, chci touto cestou poděkovat a popřát jim v jejich dalším snažení hodně zdaru a nejmenším hasičům přeji, aby je činnost ve sboru zajímala a bavila. Dále se dokončuje v těchto dnech přestavba zastávky na náměstí na občerstvovací stánek. Stánek je připojen také na vodovodní a kanalizační síť. V této souvislosti bude vyhlášeno začátkem příštího roku výběrové řízení na pronajímatele. Všichni zájemci nechtě sledují vypsání

řízení na všech komunikačních médiích obce. Do konce roku bude ukončena i venkovní sanace zdiva OÚ, která byla provedena i s obnoveným napojením na kanalizační síť. Byl konečně vyřešen problém se zápachem šířícím se ze špatně zaizolované a nesanané jímky. Omítky, které jsou vlhké, budou nově nataženy na jaře, bude nahrazeno veškeré vlhké zdivo. Na příští rok je naplánována sanace vnitřních prostor OÚ. Věřím, že těmito opatřeními se nám podaří zachránit tuto vzácnou historickou budovu. Současně bylo dokončeno přemístění technického zázemí kabelové televize do přízemí OÚ, kde bude jistě fungovat spolehlivěji, nežli na původním místě v půdních prostorách, tam byla technika vystavena veškerým klimatickým výkyvům. Děkuji všem, kteří nám pomáhali při přechodu na digitální vysílání televize. Děkuji také všem za trpělivost s prací techniků, kteří byli nuceni často televizní vysílání přerušovat. Doufám, že malou náplastí na tyto problémy bude zapnutí televizního kanálu Fanda, který budeme moci také v nejbližší době sledovat. V příštím roce bychom chtěli provést výměnu stávajícího kabelu za optický kabel, jež by nejen zlep-

SLOVO STAROSTKY - pokračování ze str. 1

šil příjem televizního vysílání, ale výhledově by mohl řešit i připojení na internet. V uplynulém roce obec podpořila finančně dobudování fotbalových kabin s pergolou pro návštěvníky. Další finanční podporu obce získala štěpánovská farnost na opravu věže kostela. Věž je jako nová i díky pracovnímu nasazení řady farníků, kteří se zasloužili o to, aby naše náměstíčko mělo opět svou důstojnou dominantu v novém kabátě. Za to jim patří také vřelý dík.

Začátkem prosince byla ukončena i největší investiční akce roku na území obce, provádělo ji Ředitelství silnic a dálnic ČR, tou akcí byla rekonstrukce mostu na silnici I. třídy č. 19. Opravu prováděla firma Edikt, a.s. České Budějovice a subdodavatelství firma Firesta-Fišer z Brna. Naše obec poskytovala zajištění podmínek pro jednání při kontrolních dnech na stavbě a komunikaci s postiženými lokalitami a jejich občany. Děkuji všem, kteří byli touto stavbou dotčeni, za jejich pochopení a vstřícnost. Na místě starého mostu vzniklo krásné dílo, které doufám, bude sloužit i dalším generacím. Celkové náklady rekonstrukce dosáhly 31 miliónů Kč. Já osobně si velice vážím odborného přístupu paní Ing. Revúcké z ŘSD Jihlava, pana Jaroslava Jelínka z firmy Firesta, která stavbu prováděla, dík patří

i všem dělníkům a odborníkům, kteří na stavbě po dobu osmi měsíců pracovali. Hlavním projektantem díla byl pan Ing. Zdeněk Neudert z projekční kanceláře PRIS s.r.o. Brno, ten náš most prohlásil za „poslední dítko“ ve své kariéře. Dík patří také panu Vlastimilu Vrzalovi za jeho dokumentaristickou práci, která sleduje celou rekonstrukci od demolice až po otevření nového mostu a bude zařazena do kroniky naší obce za rok 2013.

Teď už ale pohled do nového roku 2014, kdy bychom rádi provedli opravy místních komunikací /chodníků od mapy k železárnám, úprava prostranství u hřbitova, oprava komunikace u školy, oprava lesních cest/, zateplili hasičskou zbrojnicí, provedli rekonstrukci budovy staré MŠ z dotace MMR a dokončili sanaci budovy OÚ.

Do konce volebního období zbývá deset měsíců, během kterých se nám, doufám, podaří splnit poslední úkoly, jež jsme si vytýčili, abychom mohli našim občanům předložit účet, za který se nebudeme muset stydět.

Do nového roku 2014 přeji všem dobré zdraví, štěstí a životní optimismus.

Pro blížící se svátky vánoční přeji nám všem klid a pohodu domova a našich blízkých.

Šárka Kunčíková
starostka obce

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Narozené děti:

Zuzana Šindelková

Významné životní jubileum oslaví v měsících leden-březen 2014:

Švencová Anna, Nečesánek Miroslav, Šimek Jaroslav, Ostříž Jindřich, Urbanová Marie, Valachová Marie, Lišková Anna, Šmardová Vilma, Nečesánek Oldřich, Flajtingerová Naděžda, Němcová Marta, Humpolíčková Eva, Dufek Jiří

BLAHOPŘEJEME!

Upozornění Brněnských vodáren a kanalizací, a.s.

Největším nepřítelem vodoměru je mraz. Jakmile teploty klesnou pod bod mrazu, přichází i problémy s mrazem poškozenými vodoměry a vodovodními přípojkami. Jedná se o dlouhodobý problém majitelů nemovitostí, kteří dostatečně nezajistí prostory, kde je přívod vody s měřidlem, proti mrazu a zcela zbytečně si tak způsobí velké nepříjemnosti. Nejčastěji tento problém způsobují nezavřená nebo rozbitá sklepní okénka v místnostech, kde se vodoměr nachází nebo špatně osazený a nezaizolovaný poklop vodoměrné šachty. Brněnské vodárny a kanalizace, a.s. proto apelují na majitele, aby přívod vody do nemovitostí a vodoměry zkontrolovali, případně dostatečně zajistili proti zamrznutí, a tím tak předešli zbytečným nákladům.

6. 11. 2013 proběhlo v obřadní síni OÚ slavnostní vítání občánků. Přivítání byli - Daniel Studený, Vojtěch Vozdecký a Marek Navrátil.

Výpis ze zasedání Zastupitelstva obce Štěpánov nad Svratkou - 16. 10. 2013

Starostka obce zahájila jednání ZO. Přítomno: 10 členů, v průběhu projednávání bodu č. 4 se dostavil p. Ostrýž. Omluveni: p. Kubík, Čupr, Špaček, Dvořáček.

Po volbě členů návrhové komise, zapisovatele a ověřovatelů zápisu byly do jednání schváleny další body jednání: - Smlouva o bezúplatném převodu nemovitosti č.j. ÚZSVM/BZR/3813/2013-BZRM, a to pozemku pozemková parcela č. 1062/10 v obci a k.ú. Štěpánov nad Svratkou, z vlastnictví ČR s příslušností hospodařit pro ÚZSVM do vlastnictví obce Štěpánov nad Svratkou - Smlouva o bezúplatném převodu nemovitosti č.j. ÚZSVM/BZR/3832/2013-BZRM, a to pozemku pozemková parcela č. 1058/2, pozemková parcela č. 1062/6, pozemková parcela č. 1062/7, pozemková parcela č. 1062/8, pozemková parcela č. 1062/9 v obci a k.ú. Štěpánov nad Svratkou, z vlastnictví ČR s příslušností hospodařit pro ÚZSVM do vlastnictví obce Štěpánov nad Svratkou, a to včetně omezujících a zavazujících podmínek uvedených v čl. III. smlouvy - Žádost o finanční příspěvek na zakoupení kytary pro ŠD ZŠ Štěpánov n. S.

Při posledním jednání ZO nebyl uložen starostce žádný úkol. Starostka jen upozornila zastupitele, kteří jsou určeni jako ověřovatelé zápisu, tento podpis musí být učiněn do 10 dnů od jednání ZO, pokud má ověřovatel námitky a odmítá podpis, projedná se opět konkrétní námitka na následném zasedání ZO.

Starostka přednesla zprávu o čin-

nosti RO k 16. 10. 2013:

Stavební akce: Hasička – přípojka a podlaha, OÚ sanace V+K, podepsána smlouva s firmou STA-VOFLOS na stánek. Sanace OÚ – pouze venkovní, do konce října zahájí firma V+K.

Obnova katastrálního operátu k.ú. Olešnice – veřejné nahlížení.

Výzva k předložení kroniky obce za rok 2012 – M. Chalupníková – předloží do konce listopadu ke schválení RO.

Nabídka prodeje dvora Valíkova domu – jednání po novém roce – bude sloužit jako sklad.

Zaměstnání nového zaměstnance za paní Kotlánovou – zájemci p. Juříček a p. M. Humpolíček. Smlouvy BVK na čištění vyvážených jímek – budou vyzváni ti, co již vyvázejí k podpisu smlouvy s BVK.

Cenová nabídka cesty Colas na opravy lesních cest.

Diskusní odpoledne na téma Ekologie ve slévárně Železáreny Štěpánov – oceňujeme velkou vstřícnost ze strany železáren – bude proveden konkrétní průzkum na veškeré stížnosti – p. Huták bude v tel. kontaktu s předkladateli stížnosti. Účast – 5 občanů Štěpánova, starostka, místostarostka, p. Dvořáček – předseda ekologické komise, představitelé KÚ a vedení železáren. Závěr: vedení zápisu sledování, vyjednávání osazení zelení v ochranném pásmu kolem areálu železáren.

Výsledky dílčího přezkoumání hospodaření obce Štěpánov n. S. za rok 2013 – nebyly zjištěny nedostatky.

ZO schválilo Rozpočtové opat-

Výpis ze zasedání Zastupitelstva obce - pokračování ze str. 2

ření č. 7/2013 - příjmy: 1 463 600 Kč, výdaje: 287, 5 tis. Kč - hlasování: 11 pro

ZO bere na vědomí výsledky částečného auditu hospodaření Obce Štěpánov n. S. za rok 2013.

ZO bere na vědomí informaci o termínech zahájení a průběhu inventarizace majetku obce – průběh od 1. 11. 2013 do 31. 1. 2014 s výjimkou zásob a neukončené výroby.

ZO bere na vědomí zprávu o celkových výdajích při navýšení kapacity MŠ stavební úpravou - 521 093 Kč, ukládá starostce obce zjistit možnosti pořízení průmyslové myčky.

ZO bere na vědomí informaci o dokončení rekonstrukce mostu na silnici č. 19.

Fotografickou dokumentaci vytvořil pro obec pan Vlastimil Vrzal. Budou probíhat opravy po rekonstrukci – okap u Valdhanů, dláždění koryta u Bubeníků – žlaby. Dále opravy silnice na Balkáně, v Olešničce apod.

ZO schvaluje prodloužení pronájmu bytových jednotek v nemovitosti č.p. 25 p. Bučkové, p. Frumoltovi, p.Štaudové a manželům Veselským do doby prodeje bytových jednotek v bytovém domě - hlasování: 11 pro

ZO schvaluje Žádost o odkoupení bytové jednotky č. 1 s příslušenstvím v bytovém domě č. p. 25 na pozemku na parc. č. st. 154/1, parc. č. st. 154/2 (jiného vlastníka) v obci a k.ú. Štěpánov nad Svratkou za stanovenou cenu 350 000,- Kč Evě Bučkové, dnem prodeje budou ukončeny ze strany obce veškeré smluvní vztahy s dodavateli energií a pojišťovací společnosti - hlasování: 11 pro

ZO schvaluje Žádost o odkoupení bytové jednotky č. 2 s příslušenstvím v bytovém domě č. p. 25 na pozemku na parc. č. st. 154/1, parc. č. st. 154/2 (jiného vlastníka) v obci a k.ú. Štěpánov nad Svratkou za stanovenou cenu 340 000,- Kč Karlu Frumoltovi, dnem prodeje budou ukončeny ze strany obce veškeré smluvní vztahy s dodavateli energií a pojišťovací společnosti - hlasování: 11 pro

ZO schvaluje Žádost o odkoupení bytové jednotky č. 3 s příslušenstvím v bytovém domě č. p. 25 na pozemku na parc. č. st. 154/1, parc. č. st. 154/2 (jiného vlastníka) v obci a k.ú. Štěpánov nad Svratkou za stanovenou cenu 350 000,- Kč Lence Štaudové, dnem

prodeje budou ukončeny ze strany obce veškeré smluvní vztahy s dodavateli energií a pojišťovací společnosti - hlasování: 11 pro

ZO schvaluje Žádost o odkoupení bytové jednotky č. 4 s příslušenstvím v bytovém č. p. 25 na pozemku na parc. č. st. 154/1, parc. č. st. 154/2 (jiného vlastníka) v obci a k.ú. Štěpánov nad Svratkou za stanovenou cenu 385 000,- Kč Karlu a Evě Veselským, dnem prodeje budou ukončeny ze strany obce veškeré smluvní vztahy s dodavateli energií a pojišťovací společnosti - hlasování: 11 pro

ZO schvaluje Smlouvu o bezúplatném převodu nemovitosti č.j.SVM/BZR/3813/2013-BZRM, a to pozemku pozemková parcela č. 1062/10 v obci a k.ú. Štěpánov nad Svratkou, z vlastnictví ČR s příslušenstvím hospodařit pro ÚZSVM do vlastnictví obce Štěpánov nad Svratkou - hlasování: 11 pro. Po tomto hlasování odešel p. Nedoma.

ZO schvaluje Smlouvu o bezúplatném převodu nemovitosti č.j.SVM/BZR/3832/2013-BZRM, a to pozemku pozemková parcela č. 1058/2, pozemková parcela č. 1062/6, pozemková parcela č. 1062/7, pozemková parcela č. 1062/8, pozemková parcela č. 1062/9 v obci a k.ú. Štěpánov nad Svratkou, z vlastnictví ČR s příslušenstvím hospodařit pro ÚZSVM do vlastnictví obce Štěpánov nad Svratkou, a to včetně omezujících a zavazujících podmínek uvedených v čl. III. smlouvy - hlasování: 10 pro

ZO schvaluje žádost o finanční příspěvek ŠD ZŠ a MŠ Štěpánov n. Svr. ve výši 3000 Kč na zakoupení kytary - hlasování: 10 pro

Různé: dotaz p. Ostrýže na vývoz jímek – postup vyřízení – nahlásí se na OÚ, poté proveden vývoz – p. Horák, účtuje OÚ. Smlouva na čištění s BVK – hradí se BVK paušálem.

P. Ostrýž – byla by dobrá kompletní výměna světel, ne jen dílčí. Využívat více dotací.

Starostka – využíváme je účelně a hospodárně, obec hospodáří s malým rozpočtem, nutné je u dotací prokazatelné finanční krytí. Veškeré dotace jsou na smysluplné věci a na to, na co obec finančně má.

*Šárka Kunčíková
starostka obce*

Od jara nám Štěpánov objížděky zdobily, jednosměrky občas všem náladu kazily.

Jeřáb se stal přes léto dominantou vesnice, přes Svratku nám část roku nevedla silnice.

Ze starého mostu jen základ se zachoval, zda opraví se do zimy, každý se strchoval.

Stihli to a nový most od podzimu máme. Ať takto pěkný jej dlouho zachováme !

Text a foto Lenka Malá

Veřejné setkání v Železárnách Štěpánov

Mnozí z Vás jistě ve Štěpánovkách či v hlášení obecního rozhlasu zaznamenali, že místní Železářny Štěpánov uspořádaly diskusní odpoledne na téma „Ekologie ve slévárně Železářny Štěpánov“. Akce byla podle článku paní starostky v našem vesnickém zpravodaji zorganizována jako reakce na stížnost místního občana. Zda jde o naši rodinu či o někoho z Vás nevím, nicméně je pravda, že nás konkrétně provoz železáren opravdu obtěžuje, zejména pak častý nepříjemný zápach. Ne jednou to bylo z naší strany řešeno s paní starostkou a snad můžeme věřit, že první tato veřejná diskuze nebude jen planým řešením této situace.

Účast na setkání však byla velmi malá, veřejnost ve skutečnosti byla v menšině. Jelikož víme, že zápach či prašnost nevdá pouze nám, je škoda, že nás diskutovat o prostředí ve Štěpánově nepřišlo více. I když chápu, že není snadné překonat ostych či obavy a veřejně se přihlásit k tématu, které je ve Štěpánově víceméně tabu. O rodinách, kde je někdo v železárnách zaměstnaný, pochopitelně nelze uvažovat... Abyste se dověděli o podobě tohoto setkání všichni, rozhodl jsem se sepsat tento článek.

Za železářny akci vedl pan Huták spolu s paní Havlíkovou, kteří přizvali svou ekologickou poradkyni, paní Tříletou, a pana Dobrianského z krajského úřadu. Za obec dorazila paní starostka Kunčíková, paní místostarostka Chalupníková a pan Dvořáček.

Vlastní diskusi předcházelo představení provozů v závodě. Rozhovory se pak vedly v poklidném duchu, kdy panu Hutákovi nelze upírat ochotu poskytovat informace, naslouchat a komunikovat. Stěžejním tématem podvečera byla určitě produkce zápachu. Zástupci železáren jej označili jako oxid siřičitý – běžný doprovázející efekt procesu hoření nesouvisející se současnou zjednodušeně řečeno „furanovou technologií“ zavedenou v roce 2000. Osobně jsem přesvědčen, že se ve větší míře (to co nás obtěžuje) spíše jedná o organické emise „furanových“ pryskyřic, nicméně na konkrétní dotaz původu nám po odborné stránce bylo ze strany paní Tříleté i pana Dobrianského odpovězeno neurčitě až vyhýbavě. Bavili jsme

se o frekvenci zápachu, rozdílch mezi denní i roční rozbí, konkrétních komínch, odlučovačích, investicích do snižování produkce emisí atd. Jelikož nemáme příliš dobrou detailní znalost provozů, nedokázali jsme zcela konkrétně technicky identifikovat největší zdroje zápachu, hluku či prašnosti a navrhnout tak na výzvu panu Hutákovi možná řešení. K tomu by se třeba pro příště určitě hodily znalosti někoho z Vás, kdo více vidí do „tajů“ železáren.

Každopádně jedno dílčí opatření k omezení vlivu se na jednání po letech „oprášilo“ – a to vysazení izolační zeleně. Efekt této investice by se sice projevil až za řadu let, navíc zde nelze počítat s nějakou závažnou účinností, nicméně je to řešení poměrně levné a navíc bude mít i estetický přínos. Železářny i paní starostka přislíbily, že společně identifikují vhodné pozemky a budou jednat se společností RWE o možnosti výjimky z ochranného pásma plynového vedení. Snad se tedy opravdu již nalezne způsob řešení. Díky za to!

Okrajově jsme se dotkli i tématu prachu, u hlučnosti se diskutoval zejména vysokofrekvenční kolísavý zvuk zařízení na snižování emisí, který pravidelně cca po 30 sekundách spíná a vyskytuje se někdy i o víkendech, nočních a brzkých ranních hodinách, k čemuž by podle pana Hutáka docházet nemělo...

Podle všeho železářny oficiálně plní současné požadované limity pro oblast životního prostředí, a pokud se nějakým způsobem nezmění legislativa pro tuto oblast, jsme spíše odkázáni na vůli společnosti řešit současný stav. Samozřejmě by mohl pomoci tlak ze strany občanů a především ze strany vedení obce, zvláště za této politické konstelace.

Osobně jsme se s panem Hutákem domluvili, že budeme nějaký čas detailněji monitorovat situaci a ozveme se. Tak se stalo, uvidíme, jak se tedy budou věci dále vyvíjet.

Určitě se v tuto chvíli hodí poděkovat zástupcům železáren i obce, že organizovali tuto diskuzi, a snad se naplní i odhodlání všech zúčastněných, aby se tato setkání pravidelně opakovala. A Vás všechny, kteří máte k tématu také co říci, prosím, abyste se jakýmkoli způsobem zapojili.

Vratislav Kubík, nejml.

Vánoční koledování

Adventus – znamená příchod. Adventní doba je také doba setkávání a právě takové setkání proběhlo ve školní družině. Děvčata ze školní družiny hrající na flétnu si připravila ve spolupráci se sborem Labyrint krátké pásmo koled, vánočních písní a básní. S tímto programem jsme přivítali rodiče na již tradičním vyrábění ve družině. Po programu se společně s dětmi pustili rodiče do vyrábění vánočních víl a v příjemné atmosféře vznikaly pěkné závěsné dekorace. S pásmem koled jsme se také vypravili do Domu s pečovatelskou službou v Bystřici nad Pernštejnem. Zde děti opět svou hrou na flétnu a zpěvem potěšily seniory. Závěrem zazněly známé koledy a v okamžiku se sbor rozrostl o další zpěváky z řad seniorů. Byly to pěkné chvíle setkání, které k tomuto vánočnímu času patří. Za školní družinu přejeme rodičům i dětem krásné Vánoce a hodně splněných přání pod stromečkem.

Jana Poláková

Vánoční dílna školní družiny

Pěvecký sbor Labyrint

Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.
Hybešova 254/16, 657 33 Brno

si dovoluji
všem svým zákazníkům
popřát veselé Vánoce
a mnoho štěstí a zdraví
v novém roce

SLAVNOSTI SVĚTÝLEK

„Mami, kdo to byl permoník?“ s touto otázkou se na mě obrátila má tříletá dcera, když se zaujetím poslouchala úvodní slova paní místostarostky a své učitelky z MŠ Míly Chalupníkové. Ta v podvečer 31. října 2013 zahajovala společně s paní starostkou Šárkou Kunčíkovou druhý ročník Slavností světýlek. I ostatní přihlížející děti tiše naslouchaly, aby se o permonících dozvěděly více.

Prý to byli skřítkové s dlouhými vousy, často oblečení do havířských šatů, jejichž úkolem bylo hlídat podzemí. Chudým havířům, kteří ve zdejší krajině již od 13. století dolovali stříbrnou, měděnou nebo železnou rudu, permoníci pomáhali. Někdy je dokonce přivedli k pokladům ukrytým v zemi.

Stejně jako skřítkové byly i naše děti vybavené rozsvícenými lucerničkami či modernějšími lampiony. Cestou od základní školy k bývalému cechovnímu domu horníků (dnes tuto budovu většinou označujeme jako bývalá MŠ) se děti těšily na hledání schovaných pokladů. Zklamán nebyl nikdo, sladkou odměnu se podařilo v zahradním areálu najít všem.

Zatímco si někteří nedočkavci pochutnávali na nalezených dobrůtkách, jiní pomáhali dospělým při vypouštění deseti lampionů štěstí. Společně pak všichni sledovali, jak vznášející se lampiony mizí mezi rozžářenými hvězdami.

Ráda bych poděkovala tajemným permoníkům za hezké počasí a pracovníkům kulturní komise při OÚ ve Štěpánově za uspořádání celé akce.

Text a foto Petra Stárková

Mladí hasiči

Celý rok se snažíme, s hasičema cvičíme,
i ti malí koblížci čile běhají po hřišti.
Medaile i diplomy vyhráváme kdekoli,
k tomu nějaké sladkosti, ty nám dělá radosti.
Za snahu a pílí oddechne si chvíli,
v bazénu či na bowlingu nabere síly.
Verš zakončím pozdravem:
„Příště soutěž vyhrajem!“

Dáša Juříčková, 5. třída

ÚSPĚCHY ŠTĚPÁNOVSKÝCH FOTOGRAFŮ

Prestižní fotografická soutěž **ZRCADLENÍ 2013** se letošním 3. ročníkem stala soutěží celostátní díky kategorii Památky UNESCO. Do soutěže se sešlo 860 fotografií tvůrců z celé republiky. Navzdory tvrdé konkurenci putovaly dva vavříny do Štěpánova.

Hynek Jurman, muž mnoha uměleckých zájmů, vyhrál jednoznačně kategorii Cyklus fotografií svojí filozoficky zaměřenou sestavou „**Dejme hlavu dohromady**“. Cenu starosty

Města Bystřice zase vyhrál skvělý fotograf a cestovatel **Jiří Hřebíček ml.** s fotografií „**Koupání**“. Sám o sobě říká: „*Dalo by se říci, že předtím jsem fotil, protože jsem cestoval, ale nyní již cestuji, protože fotím.*“ Protože se v našem městečku o jeho aktivitách příliš neví, rád bychom s ním přinesli rozhovor v příštím čísle Štěpánovinek. Oběma vítězům srdečně gratulujeme!

-red-

Hynek Jurman: Dejme hlavu dohromady
Vítězný cyklus fotografií fotosoutěže Zrcadlení 2013

Jiří Hřebíček: Koupání - vítězná fotografie

PŘIPRAVUJEME

- 11. 1. 2014 - Ples sportovců - 20.00
- 12. 1. 2014 - Koncert k zakončení doby vánoční – Lelekovický chrámový sbor – kostel sv. Petra a Pavla ve Štěpánově nad Svratkou 18.00 - hodin
- 18. 1. 2014 – Myslivecký ples - 20.00 hodin
- 15. 2. 2014 – Divadelní spolek „Vírůna“ Vír – Světáci – 18.00
- 1. 3. 2014 – Divadelní spolek Štěpánov n. Svr. – Kartárka - 18.00
- 6. 4. 2014 – Dětský karneval - 14. 00

Sledujte aktuální letáky!

ŠTĚPÁNOVŠTÍ RODÁCI A OSOBNOSTI

8. Rudolf Gabessam

(13. 6. 1858 Olešnička – 8. 1. 1912 Nové Město na Mor.)

Rudolf se narodil v myslivně na Hodůnkách, které patřily katastrálně do Olešničky. Šest sourozenců Gabessamů působilo na Moravě jako myslivci. František, Rudolfův otec, u Mitrovského na Hodůnkách, Eduard jako adjunkt v Hodoníně u Kunštátu, adjunkt Osvald v Lomnici u Tišnova, v Bukovicích (panství Černá Hora) revírník Ferdinand, v Šaraticích (Mitrovský) podlesní Eustach. V Dobronicích (statek Tavíkovice) byl nadlesním Alois.

V Olešničce se podle zápisů v matrice Franzi a Paulíně Gabessamovým narodili

13. 6. 1858 Rudolf Anton Franz Gabessam, 16. 2. 1860 Juliana Anna, 6. 10. 1861 Marie Anna, 27. 6. 1862 Anna, 20. 9. 1863 Hedvika Beáta Antonie a 9. 10. 1867 Paulína Terezie. Další generace rodu už les opouštěla.

Rudolf Gabessam patřil mezi první lyžaře na Vysočině, ale to už žil ve Fryšavě. Jako o fryšavském revírníku je o něm první zmínka v roce 1887, tehdy se v Novém Městě ženil s dvacetiletou Antonií, dcerou Františka Jelínka, novoměstského měšťana na č. 31. Ve Fryšavě se jim v l. 1890 - 1903 narodilo pět dětí, tři dcery a dva synové, z nichž tu jeden zemřel. Rudolf ale pouto s rodným krajem nikdy nezpřetrhal. Svědčí o tom i jeho členství v pozoruhodné „Stolové společnosti Pánů z Prstena“, která fungovala v Bystřici v letech 1899 – 1904. Věnovala se charitativní činnosti a snažila se „osvěžit vlasteneckou mysl a pěstovat zábavu“. Členy bylo i několik mužů ze Štěpánova a pod číslem 40 je evidován právě lesník Rudolf Gabessam z Fryšavy.

V roce 1884 projel Nor Nansen Grónskem, napsal o tom knihu a tu četli křižánecký učitel František Houdek (1863-1925) a fryšavský lesník Rudolf Gabessam (1858-1912). Oba ho chtěli napodobit a objednali si lyže z Osla a oba patří společně s lesníkem Vincencem Wernerem z Vojtěchova mezi první lyžaře na Vysočině.

První lyžařskou túru údajně podnikl lesník Gabessam z Fryšavy v zimě 1891 ke Koskům na Studniční Paseky. Hostinský Kosek se hned následující den pokoušel lyže napodobit, ale ačkoliv byl velmi zručný řemeslník, výsledek se nezdařil. Na pomoc si tedy vzal zkušeného truhlářského mistra Adolfa Slonka z Rokytina a záračná prkynka byla na světě. Rodina Slonků se poté stala významným výrobcem lyží na Novoměstsku. A tak prý si dali lyže vyrobit i lesníkovi přátelé (například právě učitel Houdek a lesník Resch z Křižánek, hostinský Kosek, pan Brázda z Kadova, a také sám Adolf Slonek).

Rudolfa Gabessama, který zpopularizoval lyžování na Novoměstsku rychle a důkladně, takže už v roce 1893 lyžovali i důstojní občané Nového Města včetně starosty Jelínka či stavitele Sadílka.

Lesník a lyžař Rudolf Gabessam zemřel 8. ledna 1912 v Novém Městě na Moravě, kde také odpočívá na katolickém hřbitově. Na jeho hrob narazíte jen kousek od vchodu na pravé straně cesty, nedaleko kostelíčka. Na náhrobku stojí „Rudolf Gabessam, revírník v. v.“ Ve stejném hrobě jsou pochováni i jeho žena Antonie Gabessamová (6/9 1867 – 10/6 1945), syn Hubert Gabessam (1892-1963) a jeho manželka Marie Gabessamová (1898-1989) a také Hubertova sestra Pavla, provdaná Berdychová (1903-1969).

A na stejném hřbitově ještě najdeme hrob Florentiny Gabessamové (1839 – 1921), vdovy po lesníkovi. Šlo zřejmě o Rudolfovu tetu...

Hynek Jurman

MYSLIVOST VE ŠTĚPÁNOVĚ

Redakce Štěpánovinek nás oslovila, abychom napsali pár řádků o činnosti myslivců ve Štěpánově. Současná honitba byla registrována 12.10.2000 pod názvem Honební společenstvo vlastníků Štěpánov nad Svratkou. Zahrnuje katastrální území Štěpánov, Olešnička, Borovec, Vrtěžíf, Kozlov a části Lesoňovic, Švařce a Bratrušina. Její celková rozloha je 1033 ha. Honební společenstvo vlastníků Štěpánov vykonává myslivost ve vlastní režii, tzn. že honitbu nepronajímá, ale vlastníci pozemků, případně jejich rodinní příslušníci, provozují právo myslivosti sami. Jedná se celkem o 25 členů mysliveckého spolku. Je velice potěšující, že významnou část těchto členů tvoří mladí, začínající myslivci, kteří jsou zárukou zajištění pokračování této činnosti i do budoucnosti.

Do roku 2013 HS vedl Ing. František Hošek jako starosta spolku, místostarostou byl Josef Juříček a mysliveckým hospodářem František Humpolíček, později jeho funkci převzal Jiří Němeček. Dne 6.3.2013 proběhla řádná Valná hromada HS, na které bylo zvoleno nové vedení. Starostou byl zvolen Milan Opatřil, místostarostou Zdeněk Ludvík a mysliveckým hospodářem se stal Ing. Petr Kunčák.

Hlavní zvěř v naší honitbě je zvěř srnčí a zvěř černá. Plán lovu u zvěře srnčí se každoročně pohybuje okolo 20 kusů, které však ani neodlovíme, jelikož nemalá část srnčí zvěře zahyne pod koly aut. Zvěř černá – prase divoké nemůže být bohužel díky špatnému zákonu v naší honitbě normována a její lov tak může být uskutečňován pouze bez plánu lovu, tzn. že můžeme lovit zvěř samičí bez omezení věku a zvěř samčí pouze do dvou let. Ročně ulovíme mezi 20 – 30 kusy.

V posledních letech se ve větším komplexu lesů v oblasti Sejkově, která zasahuje až k nám, objevila zvěř mufloní a zvěř vysoká - jelení. Zvěř mufloní se u nás vyskytuje okrajově pouze na části honitby na katastru Olešnička a zvěř vysoká se nepravidelně objevuje jak v části Oleničky, tak také v oblasti Cumberka a Sokolí hory. Setkání s touto zvěří je však spíše výjimečné, není to zatím zvěř v naší honitbě stálá.

Bohaté výřady zvěře drobné – za-

jíců a bažantů, jsou již jen pouhou vzpomínkou na minulost.

Stavy zajíců jsou dnes minimální, sotva zajišťující zachování druhu v naší přírodě a bažanti a koroptve se v naší honitbě již nevyskytují vůbec a to přesto, že zvěř drobnou již mnoho let vůbec nelovíme a v zimním období ji pomáháme přežít nejtěžší období v roce přikrmováním.

Tento stav je důsledkem komplexního působení mnoha faktorů, jako je například rozvoj mechanizace a chemizace v zemědělství, hájení dravců, krkavců a dalších predátorů, nárůst stavů zvěře černé a v hlavní míře narůstající civilizační tlak na přírodu celkově. Rostoucí zástavba krajiny, rozšiřující se síť silnic a násobně rostoucí hustota provozu na těchto silnicích, to všechno jsou významné faktory, které negativně ovlivňují přírodu okolo nás a vše živé v ní. Je potřeba si to uvědomit a počínat si tak, abychom toto naše negativní působení ještě více zbytečně nezvyšovali naším individuálním ne zodpovědným chováním, jako je například rušení klidu v přírodě ježděním po lesích auty a motorkami nebo ponecháváním volně pobíhajících psů po lesích bez dozoru a to obzvlášť v období kladení mláďat a v období nouze.

Honební společenstvo vlastníků v rámci kulturní činnosti každoročně pořádá Tradiční myslivecký ples s bohatou zvěřinovou tombolou a výbornou mysliveckou kuchyní. V letošní sezóně se ples uskuteční **18.1.2014 ve 20.00 hodin v KD ve Štěpánově n. S** a k tanci nám bude hrát skupina **4 Sýkorky**. Tímto srdečně zveme všechny občany Štěpánova, přijďte si zatancovat, pochutnat si a pobavit se společně se členy Mysliveckého spolku HS Štěpánov nad Svratkou.

**Za výbor HS
Milan Opatřil, Petr Kunčák**

Z MINULOSTI ŠTĚPÁNOVA - 12

Hynek Jurman

12. VÝVOJ KOMUNIKACÍ
KOLEM ŠTĚPÁNOVA

Na počátku 19. století byly štěpánovské železářny poměrně moderním podnikem a co do velikosti a produkce se mohl rovnat i železárnám vítkovickým. Ještě krátce po polovině 19. století vrchnost investovala velkoryse do rozvoje podniku, naprosto nečekaný konec železářského provozu však přinesly okamžité revoluční změny v technické a ekonomické oblasti. Na rozdíl od podobných podniků v širokém okolí však Štěpánovským zůstala alespoň slévárna sedé litiny, a tím pracovních příležitostí mnoho neubýlo a městečko se mohlo dále rozvíjet.

Dobrou spolupráci železáren a městečka dokládá vývoj komunikací, především silnic a mostů, později např. zřízení pošty, zavedení telefonu či regulace řeky. I železnice měla původně vést kvůli slévárně přes Štěpánov. Už v polovině 19. století se plánovala různá vlaková propojení, třeba i z Bystřice do Kunštátu. Nebo údolím Svatky přes Štěpánov až do Jimramova a odtud přes Olešnici do Kunštátu. Jeden plán zněl i na trasu ze Štěpánova k Bystřici, kde mělo být nádraží u dnešní čerpací stanice. Jenže léta ubíhala a nakonec zvítězil projekt přes Rožnou, protože stoupání ze Štěpánova bylo příliš velké, vznikl by tu menší moravský Semmering. Hrabě Mitrovský si alespoň prosadil nádraží na druhé straně Bystřice, u Nových Dvůrů, kde vlastnil velké sýpky. Nevzdal však přivedení železnice do Štěpánova, neboť se údolím Svatky od Nedvědice k Políčkě plánovala odbočka. Vše však opět ztroskotalo na financích, Štěpánov se železnice nedočkal.

To však poněkud předbíháme, nejdříve se stavěly silnice. Vývoj komunikací ve Štěpánově a blízkém okolí probíhal dost složitě. Zápis v bystřické tzv. Zourkově kronice k roku 1828 uvádí, že v těchto a následujících letech se staví silnice, čímž se situace zlepšuje, protože dříve se jezdilo se strachem o jmění i život, „neboť v Předklášteří přes vodu zvanou Strážovka, tím méně v Tišnově za papírnou přes Švarcavu mosty nebývaly.“ Zde šlo tedy o cestu z Bystřice k Tišnovu a ta tehdy

vedla do Nedvědice přes Kovářovu a Štěpánov míjela. Zajištěností je originální označení pro řeku známou jako Bobruvka i Loučka. Zde tedy máme její pojmenování třetí.

Ve stejné době se řešila doprava i u Štěpánova. Stále asi přetrvávala původní vozová cesta kolem Svatky od jihu k severu a známe též odbočku ze štěpánovského náměstí od kostela úvozem do Bystřice. I obraz z roku 1817 dokládá, že cesta do Bystřice vedla ještě přímo od kostela vzhůru Hliníky. Ještě tam chybí hluboký

Černý most

úvoz, takže k pohromě s velkou bouří a vymletím této komunikace musel dojít až po roce 1817. Až v srpnu 1979 byla přístupová cesta z městečka do Hliníků z hygienických důvodů uzavřena a celá stráž byla zavezena odpadky. Na obraze je patrná i stezka do Kozlova po úbočí Hradiska. Zhruba v 30. letech 19. století se i u nás začaly provizorní cesty nahrazovat silnicemi. V sousední Bystřici tyto práce začaly v roce 1825 a listina z roku 1832 vypovídá, že i Štěpánov měl povinnost vystavět 106 běžných sáhů okresní silnice. Nevíme však, o kterou silnici se jednalo. Je možné, že šlo o směr do Nedvědice.

O stavu cest a vůbec celého Štěpánova a okolí vypovídá nejlépe tzv. indikační skica z roku 1826. Komunikace vedla jednak dolů náměstím a přes Dolní konec pod Dolinami ke hřbitovu a Olešnici. Od hostince vedla cesta na Černý most, křížila náhon a dělila se vlevo ke Skalkám a vzhůru kolem trati Na Luhách. Nahore se větvila vlevo k Hodonínu a vpravo do Olešničky. Hodůnka tekla od Hodonína po hranicích

s Olešnickou, u dnešních Močidel se odděloval vpravo náhon, který křížil cestu k Hodonínu a vracel se zase do Hodůnky. Ta se zhruba v místě dnešní křižovatky u Slovenska dělila na dvě ramena. To severní teklo za Malým Hradiskem, křížilo náhon od starého splavu a současně s jalovákem ústilo do řeky naproti severní hraně hřbitova.

Když přiložíme indikační skicu Ujčova ze stejného roku 1826, získáme pohled na levý břeh hraniční říčky Hodůnky a tedy i na Olešnici. U železáren pod

Hradiskem stával most, ale nevedla k němu ještě cesta! Cesta od Velké Olešničky sice mířila vzhůru kolem Hodůnky, ale brzy odbočovala vpravo na Kopec asi dnešním Slovenskem a další větev mířila od Slovenska za dnešní Šumavou zhruba do dnešní trati „Hrtán“. Se silnicí Štěpánov - Hodonín se nespojovala.

Jižní rameno Hodůnky se odpojovalo u dnešního Slovenska vlevo a tekla obloukem severně nad Velkou Olešnickou a těsně pod železárnami se spojovala s vodou z železáren, tedy především z náhonu (Hammerbach) a do řeky zamířila pod Hradiskem jen kousek jižně od mostu. Ze štěpánovské indikační skici ještě stojí za zaznamenání tehdejší koryto Lesoňovického potoka (mezi místními známý jako Potůček), který mířil zhruba od dnešního mostku u školy prudce doleva kolem silnice a ústil do Svatky u boroveckého mostu. A na náměstí rostl už tehdy park s keři a stál u něj vysoký kříž, asi dřevěný.

Cesta k Hodonínu vedla tedy od Černého mostu, ale v 60. letech

19. století bylo třeba lepší propojení do Olešničky k hutí. Pořádná silnice zde byla navržena zřejmě v souvislosti se snahou vybudovat moderní závod v 60. letech 19. století a stavěna pak především v roce 1874, když nebyla v železárnách práce. Tehdy byla vystavěna silnice po pilu na Hodůnkách. Pila i myslivna na Hodůnkách byly vystavěny v roce 1857. Později vznikla i cesta lesem za dnešním revírem „Na Hodůnkách“ vlevo vzhůru a pak kopírovala údolí Hodonínky ve výši několika desítek metrů. Až těsně před Hodonínem spadala dolů a dodnes na ní najdou pěší či cyklisté staré silniční patníky. K nové silnici k pile se původní cesta ze Štěpánova přes Černý most (dnešní balkánský) změnila na lepší silnici v roce 1881. Silnice do Prosetína byla stavěna v roce 1857, ve stejný rok se k nám budovala pořádná silnice i od Bystřice. Ta vedla stále po starém kamenném mostě na okraji Bystřice, její trasa zhruba kopírovala dnešní silnici č. 19, ale drobně se od ní odchylovala. V trati U Chorváta (dnešní zahrádkářská kolonie, tehdy zde stál kříž na paměť zavražděného četníka Horváta) klesala ke křížku, aby se opět zvedla k pivnickému rozcestí, dále spadala do Lesoňovic a staré patníky dokládají, že ještě těsně nad Štěpánovem klesala a opět stoupala do kopce k Horkám, poté už mířila kolmo na osu údolí Svatky, takže Štěpánov mírně minula a vedla už místy dnešní ulice Bystřičák a končila na místní komunikaci nedaleko Tahit. Když se za války budovala silnice Plzeň - Moravská Ostrava, byla silnice odkloněna v Bystřici z historického mostu přes provizorní dřevěný most u Schwarzerovy továrny (dnes známe budovu jako tzv. starý Kras), stoupala k Bratrušínu a stáčela se opět směrem k trati U Chorváta. Dnešní podoba byla realizována až v letech 1968 - 1970.

Dálková silnice Plzeň - Moravská Ostrava byla vyprojektována v roce 1939. Vozovka měly mít povrch z kostek, šířka koruny činila 10 m, šířka vozovky 7 m. Od Bystřice mířila k Lesoňovicím, které měla minout jižním obchvatem, a totéž bylo navrženo ve Štěpánově.

(pokračování příště)

OHLÉDNUTÍ - ŠTĚPÁNOVSKÉ HODY

foto : Jindřich Marínč

MIKULÁŠ

Sváteční stánek na náměstí stojí,
v komůrce Mikuláš tiše se strojí..

Než dorazí s andělem za námi,
pobavte se zatím chvíli s ženami.

K jídlu i pití něco dobrého si
dejte, vánočními výtvary se
pokochejte...

A už tmou černou se blíží
postavičky, Mikuláš s andělem
a dvěma čertíčky.

Děti se jich nezalekly ani náho-
dou, básně odříkávají s velkou
pohodou, slyšet jsou i krásné zpí-
vané písničky, radostně odnášejí
si domů balíčky.

Zářící stromek sám zůstal tu stát,
Mikuláš stačil však ještě zavolat :
„Nesmutni, příští rok vrátím se
zpátky!“

Za všechny přeji Vám veselé
svátky !

Lenka Malá

Byl jeden domeček ...

**„Byl jeden domeček, v tom domečku stoleček...a nebo také...
domku, domečku, kdo v tobě přebývá“?**

Námětem společného tvoření dětí a rodičů z místní mateřské školy se jeden listopadový podvečer stal právě dům, domov a prostředí, ve kterém žijeme. Pro malé „stavaře“ a jejich pomocníky byla připravena spousta materiálu - zbytky kartónových krabic, barevné výkresy, odstřížky látek a plstí, špejle, dřívka, alobal...nechybělo ani patřičné nástrojové vybavení, za které by se nemusel stydět žádný kutil. A potom už se jen stříhalo, vystříhovalo, skládalo a překládalo, lepilo a „tavilo“ pistolí. Miniatury příbytků rostly závratným tempem přímo před očima (kéž by se takhle rychle stavělo i v reálu). Kreativita – to neznámé cizí slovo, které znamená tvořivost, vynalézavost, fantazii a tvůrčí myšlení, zde byla proměněna v díla vskutku originální. Na

první pohled bylo znát, jaký a čím „dům“ zde vznikl. Jenom jeden jediný domeček byl jiný – byl totiž pro berušku.

A tak máme v naší mateřské škole mini štěpánovskou vesničku, na kterou se můžete podívat i vy. Nejenom na této fotografii, ale i přímo ve vestibulu při příchodu do základní školy.

Miloslava Chalupníková

